

پس لرزه‌های جنگ ۴ روزه برای فرانسوی‌ها

شلیک یکن به نماد قدرت پاریس

مجتبی خراسانی خبرنگار

جنگ ۴ روزه‌هندو پاکستان در سال میلادی جاری (۲۰۲۵) هفته‌هاست به‌اتمام رسیده، دهلی‌نو و اسلام آباد به صورت آهسته و پیوسته در حال مذاکرات رسمی و غیررسمی با یکدیگر بر سر موارد اختلافی و اتخاذ راهکارهایی برای جلوگیری از تصاعد مجدد بحران در روابط دو جانبه هستند. با این حال تبعات این جنگ هنوز برای یکی از اصلی‌ترین حامیان هند یعنی فرانسه آزاردهنده است! ماجرا مربوط به انتشار اخبار سرگونی جنگنده رافال توسط موشک‌های ردیاب چینی است؛ موشک‌هایی که یکن طی سال‌های اخیر در اختیار اسلام آباد قرار داده و در روایتگری‌های رسانه‌ای تبدیل به قاتل جنگنده‌های رافال شده‌اند. مقامات فرانسوی کماکان می‌گویند چنین موضوعی صحت‌ندارد و آنچه در جریان جنگ کوئامدت هند و پاکستان در رسانه‌ها منتشر شده صرفاً یک شایعه است. با این حال همین شایعه منجر به سقوط سهام شرکت رافال و ایجاد تردیدهایی در میان خریداران آن در کشورابه دیگر شده‌است. البته ماجرا به این نقطه ختم نمی‌شود!

اتهام زنی جدید فرانسوی‌ها به یکن

طی روزهای اخیر مقامات فرانسوسی صبر خود را در برابر چین از دست داده و این کشور آسیایی پهناور را متهم به کارشکنی در مسیر فروش و بازاریابی جنگنده‌های رافال کرده‌اند. مقامات نظامی و اطلاعاتی فرانسه مدعی شده‌اند که چین پس از دیگری ماه مه ۲۰۲۵ میان هندو پاکستان، از سفارت‌خانه‌های خود برای ایجاد تردید در عملکرد جنگنده‌های رافال فرانسه استفاده کرده و تلاش داشته است تا به اعتبار و فروش این جنگنده شاخص فرانسوی لطمه بزند. ماجرا درست پس از فروکش کردن جنگ میان دهلی‌نو و اسلام‌آباد آغاز شد. بر اساس آنچه خبرگزاری فرانسه گزارش داده است، درگیری چهار روزه هند و پاکستان در ماه مه، شامل عملیات‌هایی هوایی با مشارکت ده‌ها هواپیما از دو طرف، یکی از جدی‌ترین تقابل‌های سال‌های اخیر این دو همسایه هسته‌ای بود. از آن زمان، مقام‌های نظامی و پژوهشگران در حال بررسی عملکرد تسلیحات نظامی چینی مورد استفاده پاکستان در برابر سلاح‌های مورد استفاده‌هند، به‌ویژه جنگنده‌های رافال ساخت فرانسه بوده‌اند. بر آوردهایی که یکی پس از دیگری در اثبات قدرت پدافندی و آفندی چین در این مناقشه مطرح می‌شود کاخ الیزه را بیش از پیش کلافه کرده است. مقامات نظامی و استراتژیست‌های حوزه دفاعی در پاریس معتقدند که چینی‌ها با روایت‌سازی نادرست از عملکرد جنگنده‌های رافال شبکه فروش آن در نقاط گوناگون دنیا از جمله آسیا را هدف قرار داده‌اند.

عبور از خط قرمز پاریس

دلیل خشم و عصبانیت مقامات فرانسوی از این مسئله کاملاً مشخص است؛ چنی‌ها به خط قرمز برای نظامی فرانسوی‌ها که همان ثبات و تقویت شبکه فروش جنگنده‌های چندمنظوره رافال است تجاوز نموده‌اند!فروش جنگنده‌های رافال و سایر تسلیحات نظامی، بخش مهمی از تجارت صنعت نظامی فرانسه را تشکیل می‌دهد و به تلاش‌های پاریس برای تقویت روابط بین‌المللی خود از جمله در آسیا کمک می‌کند. کاهش

واقع‌گرایی در نظم نوین جهانی

مهدی اشعری خبرنگار

دربی تحولات اخیر منطقه‌ای و جنگ ۱۲ روزه، نامه‌ای با امضای جمعی از استادان دانشگاه و فعالان اقتصادی منتشر شد که در آن از «لزم گفت‌وگو با غرب»، «پرهیز از نگاه‌های افراطی» و «انجام اصلاحات داخلی برای جلوگیری از جنگ» سخن رفته است. در حالی که این نامه در ظاهر، تحلیلی اقتصادی دارد، در واقع بر پایه مفروضاتی سیاسی شکل گرفته است که نیازمند بازخوانی و واکاوی دقیق‌تر در چهارچوب تحولات نظم جهانی است.

دعوت به مذاکره یا پذیرش نظم آمریکایی؟

محور اصلی این نامه، تأکید بر مذاکره «سازنده» با غرب است، مفهومی که تعریف دقیقی از آن ارائه نشده و قاعداً به معنای پذیرش نظم آمریکایی در جهان است. استدلال نویسندگان چنین است: «اگر ایران بر برخی مواضع خود مانند برنامه هسته‌ای، قدرت موشکی و حضور منطقه‌ای پافشاری کند، با خطر جنگ و تهدید امنیتی مواجه می‌شود؛ اما اگر این مواضع را کنار بگذارد و در نظم مطلوب آمریکا ادغام شود، مسیر توسعه و رفاه هموار خواهد شد.» در نتیجه، جامعه ایرانی در برابر یک دوگانه قرار گرفته است؛ یا ایستادگی بر ارزش‌ها به قیمت پذیرفتن خطر جنگ، یا تسلیم همراه با رفاه. این دوگان‌سازی اما جعلی است، چراکه انصراف از توسعه هیچ‌گاه گزینه ممکن‌دی در برابر ایران نبوده و نیست. اساساً دوگانه حقیقی بر سر اهمیت توسعه و رفاه نیست؛ بلکه بر سر مسیر رسیدن به آن است؛ تسلیم ایران

در حج چه دیدم؟

حمله به اسرائیل، ما را به هم رساند

ریحانه متولیان خبرنگار

در عربستان سعودی جو سنگینی حاکم بود. از قبل از ورود به عربستان به ما هشدار داده بودند که عربستان با دوربین‌های پیشرفته‌اش همه را رصد می‌کند و روی فضای مجازی هم تسلط دارد، پس کاری نکنید که آنجا گر تاز شوید.

ورود ما به مدینه بود، شهر پیامبر. اولین نماز جماعت در مدینه را در مسجد النبی و در کنار هزاران مسلمان دیگر خواندم بدون آن‌که بر خوردی با آن‌ها داشته باشم. مسلمانانی با لباس‌های گوناگون که از روی پوششان آن‌ها را می‌شناختم. رنگی پوش‌های آفریقایی، بافتنی پوش‌های اندونزیایی، جلیقه پوش‌های ازبکستانی، سزارنی پوش‌های هند و پاکستانی، عبایوش‌های عرب و ترک‌های شبیه به هم، همه و همه تنها در کنار هم نماز می‌خواندیم. دیگر مسلمانان حتی به تو نگاه هم نمی‌کردند چه برسد به این‌که از تو پرسند اهل کجایی؟ همه کنار هم، روی یک‌بکه می‌ایستادیم و با یک زبان نماز مان را می‌خواندیم و می‌رقعتم. بدون هیچ بر خوردی. معدود بر خورد ها در حیط مسجدالنبی مربوط به پرسش درباره مکان وضوخانه و سرویس بهداشتی بود، این هم به زبان عربی و کمی انگلیسی. با یک خانم مراکشی به همین صورت گفت‌وگو کردم. نیم شب بود و دنبال وضوخانه‌ای می‌گشت که باز یاشد. به عربی پرسید و به انگلیسی پاسخش را دادم. با تعجب پرسید، اهل کجایی؟ گفتم ایران گفت ایرانی‌ها به چه زبانی صحبت می‌کنند؟ گفتم فارسی. حتی اسم فارسی را هم نشنیده بود. با تعجب گفت پس چرا تو به زبان انگلیسی صحبت می‌کنی؟ گفتم کمی انگلیسی بلدم و عربی‌ام ضعیف‌تر از انگلیسی‌ام است. همین! خدا حافظی کردیم و راهمان را هم جدا شد.

موانع مبهم هندی‌هاست که به نوعی روایتگری پاکستانی‌ها را تقویت می‌کند. هند تأیید کرده که تعدادی هواپیما را از دست داده، اما آمار دقیقی ارائه نکرده است.

تلاش فرانسه برای تغییر زمین بازی

تاکنون فرانسه جنگنده‌های رافال را به هشت کشور فروخته است؛ اما جنگ پاکستان و هند بر خلاف پیش‌بینی این کشور اروپایی تبدیل به نقطه عطفی در ایجاد اقبال کشور‌ها نسبت به این جنگنده نشد و حتی نتیجه عکس داد. پاریس شدیداً در تلاش است تا با آنچه که «کارزاری هماهنگ» برای تخریب رافال و آنچه انتشار اطلاعات نادرست از سوی پاکستان و متحدش چین می‌داند، مقابله کند. از این رو پاریس پس از ناکامی در پیروزی در نبرد رسانه‌ای با یکن اکنون زمین بازی را تغییر داده و به ماهیتی «دیپلماتیک» البته از نوع سلیبی بخشیده است. با این حال فرانسوی‌ها اذعان کرده‌اند که بخش اعظمی از مناقشه کنونی در شبکه‌های اجتماعی و روایتگری‌های عمومی شکل گرفته و همین مسئله تغییر زمین بازی و قواعد مناقشه با یکن بر سر جنگنده‌های رافال را برای آن‌ها دشوار می‌سازد. خبرگزاری فرانسه در این خصوص می‌نویسد: «کارزار پاکستانی‌ها و چینی‌ها علیه جنگنده‌های پیشرفته و نسل جدید فرانسوی‌ها شامل انتشار پست‌های پربازدید در شبکه‌های اجتماعی، تصاویر دستکاری‌شده از بقایای جنگنده رافال، محتوای تولیدشده با هوش مصنوعی و تصاویر بازی‌های ویدئویی برای شبیه‌سازی نبرد بوده است. بیش از هزار حساب کاربری که با شروع دیگری‌های هند و پاکستان ایجاد شده‌اند و روایت‌هایی نیز از برتری فناوری نظامی چین منتشر کرده‌اند. مقامات نظامی فرانسه البته هنوز نتوانسته‌اند این فعالیت‌های آنلاین را مستقیماً به دولت چین مرتبط کنند.»

را به توسعه و رفاه می‌رساند یا مقاومت و ایستادگی بر ارزش‌ها؟

آیا آمریکا توسعه ایران را می‌پذیرد؟

فرض کلیدی نویسندگان این نامه آن است که اولاً آمریکا همچنان قدرت بلامنازع جهان است و تا نیا در نظم مطلوب او، ایران می‌تواند کشوری مرفه و امن باشد. تجربه تاریخی ایران در دوران وابستگی به غرب، به‌ویژه در دوره پهلوی و اواخر قاجار، پیش فرض دوم را رد می‌کند. در آن سال‌ها، تنها توسعه‌ای حاصل نشد، بلکه ایران در یکی از ضعیف‌ترین مقاطع تاریخی خود قرار گرفت. از سوی دیگر، موقعیت جغرافیایی سیاسی و ظرفیت‌های تمدنی ایران، آن را به بازیگری تبدیل کرده است که در نظم آمریکایی، به دلیل توانایی ذاتی ایران در به چالش کشیدن این نظم، مطلوب نیست. به بیان ساده، توسعه یک ایران مستقل و مقتدر، در تضاد با منافع راهبردی ایالات متحده در غرب آسیاست.

پایان جهان تک‌قطبی

یکی دیگر از پیش‌فرض‌های مهم نامه مذکور، تصور جهان تک‌قطبی و سیطره همه‌جانبه آمریکا بر نظام بین‌الملل است. این در حالی است که شواهد فراوانی از شکل‌گیری جهان چندقطبی وجود دارد: از حملات نظامی مستقیم به منافع آمریکا و پاسخ محدود آن، تا رشد سریع اقتصاد چین، توانایی آمریکا در ترسیم روند جنگ اوکراین و بی‌اثر شدن ابزارهای تحریمی علیه کشورهایی مانند ایران. حتی خود ایالات متحده نیز در حال بازطراحی سیاست‌های تجاری و امنیتی خود برای انطباق با نظم جدید است. در چنین شرایطی، تحلیل‌هایی مبتنی بر سیطره

ضربه به اسرائیل از اروپا

سیدحبیب موسوی کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل

امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه روز پنجشنبه اعلام کرد کشورش فلسطین را به رسمیت شناخته و او قصد دارد این تصمیم را در مجمع عمومی سازمان ملل در ماه سپتامبر رسماً اعلام کند. پاریس پیش‌ازاین و پس از تشدید جنایت‌های رژیم صهیونی و خودسری در برابر منافع اروپا در لبنان و سوریه، هشدار داده بود احتمال دارد فلسطین را به‌عنوان یک کشور به رسمیت بشناسد. اقدام فرانسه با موجی از واکنش‌های تند در رژیم صهیونی مواجه شده است. در ظاهر تصمیم فرانسه به‌عنوان یکی از حامیان اصلی رژیم صهیونی که در درگیری‌های اخیر منطقه به‌طور مستقیم و نظامی از آن حمایت کرده بود، صرفاً روی کاغذ است، اما اقدام پاریس معانی خاصی دارد که باعث شده فریاد مقام‌های صهیونیست بدون استثنا بلند شود.

واکنش‌های تند به راهکار ۲ دولتی؛ مسخ رژیم صهیونی در راست‌گرایی

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونی تصمیم فرانسه را محکوم کرده و مدعی شد: «فلسطینی‌ها به دنبال تشکیل کشوری در کنار اسرائیل نیستند، بلکه می‌خواهند کشوری به‌جای اسرائیل تأسیس کنند.» گلگون سحر، وزیر خارجه وی در اظهاراتی تند، بیانیه مکرون را «باطل و غیرجدی» توصیف و تأکید کرد: «کشور فلسطینی، کشور حماس خواهد بود، همان‌گونه که عقب‌نشینی اسرائیل از غزه به قدرت‌گیری حماس منجر شد. اسرائیل دیگر امنیت خود را قمار نخواهد کرد.» اوریت استروتوک، وزیر امور شهرک‌سازی کابینه خواستار اجرای فوری طرح «اعمال حاکمیت» در کرانه باختری شد و تصمیم مکرون را «یهودستیزانه» دانست. ایتمار بن‌گریبر، وزیر امنیت داخلی با طعنه گفت: «فرانسه را به‌عنوان کشور فلسطین به رسمیت می‌شناسیم.» میکی زوهر، وزیر فرهنگ اسرائیل نیز اذعاکرد: «مکرون، فرانسه را به اسلام افراطی فروخته است.» همچنین در یک موضع‌گیری تند اسرائیل کاتس، وزیر جنگ گفت: «مکرون به‌جای ایستادن کنار اسرائیل در آزمون سخت، در کنار قاتلان ایستاده است. ما اجازه نخواهیم داد دولتی فلسطینی تشکیل شود که امنیت ما را تهدید کند.» در پیرون از دولت، سرنان اپوزیسیون نیز با کلمات و جملاتی مشابه به تصمیم فرانسه واکنش نشان دادند. لیر مین، عضو کنست وزیر سابق کابینه اسرائیل گفت: «این تصمیم تسلیم در برابر تروریسم است.» آویگدور لیبرمن، وزیر جنگ پیشین رژیم و رئیس حزب «اسرائیل خانه ماست» گفت: «شناسایی کشور فلسطین، پاداشی برای حماس و تشویق به تکرار کشتارهاست.» یانیر لاپید، نخست‌وزیر سابق و یکی دیگر از رهبران اپوزیسیون، اقدام مکرون را «اشتباهی اخلاقی» و «زیان‌بار از نظر سیاسی» توصیف کرد. مخالفت اعضای ائتلاف دولتی و اپوزیسیون به تصمیم فرانسه که در راستای راهکار ۲ دولتی قرار دارد، نشانه‌ای از عمق راست‌گرایی در میان احزاب و جامعه رژیم است. تا پیش‌ازاین گروه‌های چپ‌گرای حاکم و یا قدرتمند خود را مخالف راهکار ۲ دولتی نشان نمی‌دادند، اما در حال حاضر و علی‌رغم حکومت راست‌گرایان، احزاب راست‌گرا و میانه‌خارج از دولت نیز هرگونه اقدامی در راستای راهکار ۲ دولتی را مردود می‌دانند.

نکات

در خصوص تصمیم فرانسه و تحولات اروپا علیه رژیم صهیونی نکاتی وجود دارد که در ادامه آمده‌اند.

فرانسه حامی رژیم صهیونی بوده و غمخوار مظلومان فلسطینی نیست. تصمیم این کشور برای به‌رسمیت‌شناختن فلسطین در منطقه ۱۹۶۷، بیشتر به معنای شکست سیاست گسترش ارضی و نفوذ رژیم صهیونی در منطقه است. این سیاست صهیونیست‌ها زه‌ینه‌های کلانی داشته و نتایج قابل توجهی نیز در پی ندارد. ازاین‌رو صهیونیست‌ها نگرانند، زیرا می‌دانند فرصت و آزادی عملشان روبه‌پایان است.

رژیم صهیونی در طول تاریخ خود بارها خودسری کرده و در مقطع کنونی درحال تشدید آن است. این تحركات شامل ضربه به منافع دولت‌های اروپایی در لبنان و سوریه می‌شود. صهیونیست‌ها در روزهای اخیر برای کسب نفوذ بیشتر در سوریه حملات نظامی جسورانه‌ای به این کشور انجام دادند تا بتوانند به زبان دیگر بازیگران، سهم بزرگ‌تری به دست آورند. حملات رژیم نشان داد صهیونیست‌ها به سطح جدیدی از تجاوزگری بی‌محایا رسیده‌اند و درصورتی‌که متوقف نشوند، منافع همه را در مقیاسی بزرگ‌تر هدف قرار خواهند داد. راهکار ۲ دولتی هرچند یکی از اهدافش بازی‌دادن فلسطینی‌ها بود؛ اما یکی دیگر از هدف‌های آن، مهار صهیونیست‌ها در صورت ضرورت یافتن است.

رئیس‌جمهور فرانسه اعلام کرده به‌رسمیت‌شناختن فلسطین را به‌طور رسمی در نشست مجمع عمومی سازمان ملل اعلام می‌کند. پیش‌ازاین مکرون به صهیونیست‌ها هشدار داده بود دولشان در سازمان ملل به شکل دستوری تأسیس شده و باید مراقب رفتارهای خود باشند. ازاین‌رو تحرك دراین خصوص بر بستر سازمان ملل برای تل‌آویو معنادار است.

هم‌زمان فشارها بر نخست‌وزیر انگلیس برای اتخاذ تصمیمی مشابه فزونی گرفته است. اواخر هفته گذشته لندن بیانیه ۲۵ کشور غربی در محکومیت جنایت‌های رژیم در غزه را منتشر کرد. این در حالی است که همسر نخست‌وزیر از خاندان یهودیان صهیونیست بوده و او ارتباطات عمیقی با این جریان دارد. حرکت‌های مقابله‌ای توسط دولت‌هایی که صهیونیست‌ها در آن نفوذ دارند، نشانه‌ای از دشواریت شدن حمایت از تل‌آویو در چپه حامیانش است.

حرکت فرانسه در هماهنگی با دولت‌های عربی به‌رهبری عربستان سعودی انجام می‌شود. این مسئله نشان می‌دهد یکی از پیشران‌های اصلی پاریس در قضیه فلسطین حفظ و گسترش روابط سیاسی و اقتصادی‌اش با دولت‌های عربی است.

نبض اعتراض علیه جنایت‌های رژیم صهیونی در غزه، در اروپا از دست‌های دولت‌های قدرتمند این قاره خارج شده و می‌رفت تا تغییر در مناسبات سیاسی ایجاد کند. قدرت گرفتن سیاسی اسپانیا و ایرلند نمودهایی از آن بودند. این اقدامات فرانسه را برای برداشتن گام‌هایی برای حفظ رهبری و قدرت خود در اروپا تحریک کرد.

یکشنبه ۵ مرداد ۱۴۰۴

شماره ۴۴۶۸

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE